

Quy định thanh toán không dùng tiền mặt Nhiều vấn đề còn bỏ ngỏ

NHỤT THANH

Dự thảo nghị định thanh toán không dùng tiền mặt được Ngân hàng Nhà nước (NHNN) chủ trì soạn thảo, đã qua hai lần tổ chức lấy ý kiến đóng góp, bổ sung vào năm 2005 và 2006. Tuy nhiên, do chưa giải quyết được nhiều vấn đề vướng mắc trong thực tiễn, dự thảo nghị định này vẫn chưa được xây dựng hoàn chỉnh để trình Chính phủ xem xét, ban hành.

Bỏ sót đối tượng thanh toán bằng tiền mặt

Dự thảo nghị định thanh toán không dùng tiền mặt có quy định về các khoản chi được dùng tiền mặt để thanh toán, nhưng còn thiếu nhiều đối tượng được phép thanh toán bằng tiền mặt. Theo đó, người được hưởng chi trả không có tài khoản tiền gửi thì làm sao có thể thanh toán không dùng tiền mặt. Số đông hộ kinh doanh cá thể, hộ gia đình

tiểu thủ công nghiệp trang trại không mở tài khoản tiền gửi là quyền của họ. Vậy chi trả cho đối tượng này bằng cách nào nếu không dùng tiền mặt?

Dự thảo nghị định còn bỏ sót nhiều đối tượng thanh toán bằng tiền mặt phổ biến. Ví dụ như, ngân hàng thương mại và các tổ chức tín dụng chi trả tiền mặt cho khách

hàng về tiền gốc và lãi tiết kiệm huy động từ dân cư và các tổ chức xã hội. Các doanh nghiệp bảo hiểm có nhiều khoản chi bằng tiền mặt chưa đưa vào đối tượng bị điều chỉnh như thanh toán hoa hồng đại lý bảo hiểm và trợ giúp đại lý bảo hiểm; thanh toán các khoản chi phí đề phòng hạn chế tổn thất, giám định tổn thất, cấp cứu nạn nhân...

Rút tiền lương có phải chịu phí?

Phí chuyển khoản cũng là vấn đề mà trong hầu hết các giao dịch các bên tham gia đều phải quan tâm và phân định rõ trách nhiệm về phí chuyển khoản bên nào phải chịu. Dự kiến, phí rút tiền mặt áp dụng đối với tất cả các tổ chức, cá nhân có nhu cầu rút tiền mặt. Vấn đề này chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến việc thanh toán không dùng tiền mặt.

Hiện nay, Nhà nước đang khuyến khích các doanh nghiệp, các đơn vị thụ hưởng ngân sách trả lương cho người lao động bằng chuyển khoản. Nếu phí rút tiền mặt áp dụng luôn cả đối với việc rút tiền lương, hàng loạt câu hỏi phải được giải quyết là: Doanh nghiệp hay người sử dụng lao động sẽ chịu phí, phí rút tiền lương sẽ tính dựa trên số tiền lương hay giá trị của mỗi lần rút tiền, khi rút tiền lương qua máy rút tiền tự động ATM thì có phải chịu phí...?

Tinh thần phòng chống tham nhũng chưa thể hiện triệt để

Điều 58 Luật Phòng chống tham nhũng quy định hai nội dung đổi mới phương thức thanh toán như sau: “Các cơ quan, tổ chức, đơn vị có trách nhiệm thực hiện các quy định về thanh toán bằng chuyển khoản” và “tiến tới thực hiện mọi khoản chi đối với người có chức vụ, quyền hạn... phải thanh toán thông qua tài khoản”.

Trong khi đó, phạm vi điều chỉnh của dự thảo nghị định gần như chỉ xoay quanh hai nội dung chính: Hạn mức thanh toán bằng tiền mặt được áp dụng đối với các đơn vị sử dụng ngân sách nhà

Luật thuế thu nhập cá nhân vẫn còn những bất cập

TRẦN AN

Tháng 1/2009, Luật thuế thu nhập cá nhân chính thức được áp dụng. Song cho đến nay, vẫn còn nhiều bất cập của đạo luật này trước những biến động thực tế.

Việc áp dụng Luật thuế thu nhập cá nhân là hoàn toàn hợp lý, vì nó diễn ra trước sự phát triển của nền kinh tế cũng như thu nhập của nhiều thành phần trong xã hội. Thực tế đã có gần 200 quốc gia trên thế giới đã áp dụng Luật thuế thu nhập cá nhân bởi đây là sự thực hiện công bằng xã hội, thể hiện trách nhiệm của cá nhân với cộng đồng.

Luật thuế thu nhập cá nhân đã có nhiều điểm khẳng định tính ưu việt với tình hình thực tế ở Việt Nam, nhưng do những biến động mạnh của nền kinh tế thế giới đã ảnh hưởng tới nền

kinh tế trong nước và kéo theo những cái khó khi thực thi đạo luật này. Như báo *Đầu tư Tài chính* đã ghi nhận: Khác với Pháp lệnh Thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao khi đánh thuế ở mức trên 5 triệu đồng/tháng mà không tính tới việc giảm trừ gia cảnh, Luật thuế thu nhập cá nhân đã tính đến việc “giảm trừ gia cảnh”, không những cho người có thu nhập (4 triệu đồng/tháng) mà còn cho cả người phụ thuộc (1,6 triệu đồng/tháng). Như vậy, mặc dù đánh thuế thu nhập cao ở mức cơ sở là 4 triệu đồng, song trên thực tế nếu họ phải nuôi

☞ nước khi chi trả tiền mua hàng hóa, dịch vụ; Phí rút tiền mặt của các tổ chức, cá nhân khi rút tiền mặt. Như vậy, phạm vi điều chỉnh và nội dung của dự thảo còn quá hẹp, chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới phương thức thanh toán nhằm mục tiêu phòng chống tham nhũng.

Dùng biện pháp kinh tế thay cho mệnh lệnh hành chính

Theo ý kiến các chuyên gia kinh tế-tài chính, nhằm khuyến khích các thành phần kinh tế mở rộng thanh toán qua tài khoản, NHNN cần chỉ đạo các ngân hàng thương mại (NHTM) tăng lãi suất tiền gửi thanh toán vãng lai bằng 60%-70% lãi suất tiền gửi tiết kiệm ngắn hạn. Giải pháp tăng lãi suất tiền gửi thanh toán vãng lai này có thể được NHNN, Bộ Tài chính trợ giá cho NHTM trong thời gian đầu (có thể là 1 năm). Làm như vậy, có nghĩa là dùng biện pháp kinh tế thay cho mệnh lệnh hành chính, sẽ thu hút được nhiều tổ chức, hộ kinh doanh, hộ gia đình, cá nhân mở tài khoản tiền gửi thanh toán vãng lai, từ đó tạo ra

thanh toán không dùng tiền mặt phát triển. Khi đa số người dân có tài khoản, việc thanh toán không dùng tiền mặt sẽ ngày càng phổ biến và thực hiện nhiều hơn.

Việc thanh toán không dùng tiền mặt là cần thiết và mang lại nhiều lợi ích. Nhưng vì quyền tự chủ kinh doanh của doanh nghiệp, cũng như việc tự do lựa chọn hình thức thanh toán trong giao dịch của người dân, cần phải cân nhắc kỹ khi dùng biện pháp hành chính để can thiệp. Mặt khác, dự thảo nghị định chỉ hạn chế không dùng tiền mặt một cách nửa vời, có rất nhiều đối tượng chưa được điều chỉnh mà họ mới là đối tượng cần thiết để hạn chế lượng cầu về tiền mặt. Trong khi đó, các ngân hàng thương mại chưa có đủ các công cụ thanh toán không dùng tiền mặt để đáp ứng nhu cầu chi trả kịp thời cho chủ tài khoản, nhiều máy ATM đặt ra nhưng luôn trục trặc kỹ thuật thì khó có thể dùng sức ép hạn chế cung - cầu tiền mặt. ■